

Vergaderjaar 2008–2009

29 344

Terugkeerbeleid

Nr. 71

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 maart 2009

Op verzoek van de vaste commissie voor Justitie, doe ik u hierbij mijn reactie toekomen op het rapport van het lid van het Europees Parlement Busuttil.

Op 19 december 2007 heeft een delegatie van het Europees Parlement (EP) een bezoek gebracht aan Nederland. Het bezoek heeft plaatsgevonden in het kader van een reeks bezoeken die het EP heeft gebracht aan detentiecentra in verschillende lidstaten van de Europese Unie. De delegatie heeft gesproken met verschillen NGO's die actief zijn op het asiel- en migratieterrein. Vervolgens heeft de delegatie een bezoek gebracht aan het Detentiecentrum Schiphol. Ten slotte heb ik in Den Haag zelf met de delegatie gesproken. In september 2008 heeft het EP het rapport van rapporteur Busuttil aangenomen.

Dit rapport laat opnieuw zien dat vreemdelingenbewaring sterk in de belangstelling staat van nationale en internationale instellingen. Onlangs heb ik richting uw Kamer gereageerd op de rapporten van de Raad voor de Strafrechttoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) en Amnesty International (AI) inzake vreemdelingenbewaring (TK 2008–2009, 19 637, nr. 1222). Eind 2007 is door het Europees Comité inzake de voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen of straffingen (CPT) een rapport uitgebracht waarin ook ingegaan wordt op vreemdelingenbewaring.

Inhoudelijke reactie

Het rapport van Busuttil begint met een kaderschets van het Nederlandse beleid met betrekking tot asiel en vreemdelingendetentie. Het geschetste kader betreft het beleid dat gold in december 2007. Inmiddels heb ik mijn plannen voor een effectievere asielprocedure en een effectiever terugkeerbeleid met uw Kamer gedeeld.

Rapporteur Busuttill komt in zijn rapport tot een dertiental conclusies en aanbevelingen. Het merendeel van deze conclusies en aanbevelingen ligt in lijn met conclusies en aanbevelingen die uit eerdergenoemde rapporten van AI en RSJ al naar voren zijn gekomen.

Wat betreft de conclusies en aanbevelingen van de rapporteur betreffende de omstandigheden in detentiecentra, de toegang tot medische voorzieningen, juridische bijstand, klachtprocedures en hulporganisaties verwijs ik u naar mijn bovengenoemde brief. Ook ben ik in mijn reactie op het AI rapport uitgebreid ingegaan op de detentieduur, de toepassing van alternatieven voor vreemdelingenbewaring en de wijze waarop wordt omgegaan met kwetsbare groepen zoals slachtoffers mensenhandel en minderjarigen. Voor wat betreft de vreemdelingenbewaring van minderjarigen, verwijs ik naar mijn brief van 29 januari 2008 over dit onderwerp (TK 2007–2008, 29 344, nr. 66).

Rapporteur Busuttill meldt kritische geluiden van NGO's ontvangen te hebben over de omstandigheden op met name de detentieboten in Rotterdam en het detentiecentrum Zeist. De detentieboten in Rotterdam zijn inmiddels buiten gebruik. De detentieboot Reno in Rotterdam is al niet meer in gebruik sinds januari 2007. De Stockholm in Rotterdam is gesloten sinds half juli 2008. De kritiek van NGO's op de omstandigheden in het detentiecentrum Zeist deel ik niet. Het detentiecentrum Zeist is een volwaardige detentielocatie waar de omstandigheden niet afwijken van die in andere inrichtingen.

Voorts beveelt rapporteur Busuttill aparte detentiefaciliteiten voor vrouwen aan. In het detentiecentrum Zeist is een aparte vleugel bestemd voor de onderbrenging van vrouwen. In het detentiecentrum Schiphol hebben mannen, vrouwen en echtparen gescheiden verblijfsruimten. Wel kunnen zij gezamenlijk gebruik maken van gemeenschappelijke ruimten in de inrichting. Voorts zij vermeld dat op het uitzetcentrum Zestienhoven vrouwen tezamen met gezinnen met kinderen kunnen worden ondergebracht op een aparte afdeling.

Rapporteur Busuttill komt ook met een aanbeveling die de versnelde asielprocedure betreft. In mijn brief van 24 juni 2008 (TK 2007–2008, 29 344, nr. 67) heb ik uiteengezet hoe ik de asielprocedure opnieuw wil inrichten. Eén van de belangrijkste doelstellingen is om hiermee de asielprocedure zorgvuldiger te laten verlopen.

Met betrekking tot de aanbeveling dat personen, zolang ze zich met de overheid in een leeftijdsgeschil bevinden, als minderjarig moeten worden beschouwd en als minderjarigen in bewaring gesteld moeten worden, merk ik op dat dit gerelateerd is aan de gang van zaken wanneer een asielverzoek wordt ingediend aan de buitengrens door iemand die stelt minderjarig te zijn. Wanneer een volwassene een asielverzoek indient aan de buitengrens, wordt hem/haar de toegang geweigerd, en krijgt hij/zij in veel gevallen te maken met een vrijheidsontnemende maatregel. Bij alleenstaande minderjarigen gebeurt dit laatste in beginsel niet, daar zeer terughoudend wordt omgegaan met het gebruik van vrijheidsontnemering bij minderjarige asielzoekers. Echter, in gevallen waarin twijfel bestaat omtrent de minderjarigheid van betrokkene kan wel een vrijheidsontnemende maatregel worden opgelegd in een grenslogies. Dit is noodzakelijk teneinde te voorkomen dat volwassen vreemdelingen zich onrechtmatig toegang kunnen verschaffen tot Nederlands grondgebied door zich voor te doen als minderjarigen.

Een andere aanbeveling is dat meer informatie noodzakelijk is over de wijze waarop Nederland de Europese opvangrichtlijn naleeft. Op dit punt

is relevant dat, in het kader van het garanderen van een hoger niveau van harmonisatie en betere beschermingsstandaarden voor het Gemeenschappelijk Europees Asielsysteem (GEAS), ook de opvangrichtlijn zal worden herzien. Nederland zal in de context van de (onderhandelingen over de) verdere totstandkoming van deze herziene richtlijn uw Kamer nog nader informeren over het Nederlandse standpunt ten aanzien van de Europese opvangrichtlijn.

De staatssecretaris van Justitie,
N. Albayrak